

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind finanțarea gestionarea și monitorizarea politicii agricole

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Autorul proiectului de lege privind finanțarea gestionarea și monitorizarea politicii agricole (în continuare – proiectul legii) este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (în continuare - MAIA).

Pentru elaborarea acestui proiect de lege, prin Ordinul nr. 189 din 13.12.2023 a fost instituit Grupul de lucru, din care fac parte reprezentanții MAIA și Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - Agenția de plăți), care este o structură organizațională din sfera de competență a MAIA, responsabilă de gestionarea și controlul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare – FNDAMR).

La fel, în procesul de elaborare a proiectului legii a participat Consilierul de nivel înalt pentru dezvoltarea sectorului alimentar al Uniunii Europene pentru Republica Moldova.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Politica agricolă reprezintă un domeniu de importanță strategică pentru economia națională, având un impact direct asupra securității alimentare, dezvoltării rurale și conservării mediului. În contextul integrării europene și al globalizării, se impune adaptarea cadrului legislativ național pentru a răspunde noilor provocări și oportunități.

Proiectul de lege se bazează pe necesitatea alinierii legislației naționale la prevederile Regulamentului (UE) 2021/2115 și Regulamentului (UE) 2021/2116, care stabilesc cadrul pentru finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune (în continuare - PAC). Aceste regulamente sunt esențiale pentru asigurarea unui sistem coerent de gestionare a fondurilor și a intervențiilor agricole, asigurând totodată coerența cu obiectivele politicii agricole comune a Uniunii Europene.

Totodată, acțiunea privind elaborarea proiectului legii este inclusă sub nr. 155 în Planul de Acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023, precum și sub nr.1 la Capitolul 11. Agricultură și dezvoltare rurală, Clusterul 5, la Planul National de Acțiuni pentru Aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 45/2024.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Sectorul agricol din Republica Moldova se confruntă cu o serie de provocări, inclusiv:

- Fragmentarea exploatațiilor agricole, ceea ce duce la o productivitate scăzută și dificultăți în accesarea piețelor.
- Infrastructura agricolă insuficient dezvoltată și lipsa de tehnologii moderne.
- Acces limitat la finanțare și la servicii de consiliere agricolă de calitate.
- Deficiențe în gestionarea și monitorizarea fondurilor publice destinate agriculturii.
- Impactul schimbărilor climatice și a condițiilor meteorologice extreme asupra producției agricole.

Aceste probleme necesită o intervenție legislativă pentru a crea un cadru normativ eficient care să sprijine dezvoltarea durabilă a sectorului agricol.

În perioada anilor 2017 - martie 2023 domeniul de subvenționare a fost reglementat prin Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, inclusiv prin mecanisme aprobate în vederea implementării legii respective. Din aprilie 2023 și până în prezent domeniul respectiv este reglementat prin Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționare în agricultură și mediul rural și la fel, prin mai multe acte normative elaborate în contextul punerii în aplicare a legii nominalizate. Scopul aprobării Legii nr. 71/2023, a reieșit din faptul că ritmul necesităților economiei țării și a cetățenilor accelerau în timp și impuneau revizuirea și completarea legislației cu noi forme de subvenționare, îmbunătățirea condițiilor de subvenționare, precum și extinderea listei potențialelor beneficiari de subvenții.

De-a lungul perioadei menționate, s-a reușit dezvoltarea unui sistem de subvenționare bazat pe previzibilitate, stabilitate și transparență decizională. Una dintre cele mai mari provocări în domeniul subvenționării a fost trecerea treptată de la forma de subvenționare „post-investițional” la subvenționare „subvenții în avans pentru proiectele start-up”, „îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural”, „plăți directe per cap de animal”, precum și implementarea Programului LEADER, unde s-a ținut cont de practicile și standardele UE.

Principala sursă de finanțare a politicilor agricole și rurale este FNDAMR. Mijloacele FNDAMR se aprobă anual prin Legea bugetului de stat. În perioada anilor 2017- 2024, valoarea FNDAMR a variat de la 900 mil.lei până la 1700 mil.lei. Mijloacele FNDAMR se valorifică anual 100%. A fost în creștere și numărul cererilor depuse de către potențialii beneficiari privind solicitarea subvenției. Despre acesta ne vorbesc următoarele cifre statistice, numărul cererilor depuse în anul 2017 a constituit - 5836 de cereri, iar în anul 2023 – 16 338 de cereri.¹ Partea pozitivă a politicii de subvenționare este că beneficiarii de subvenții au încredere în documentele de politici și această încredere crește de la an la an, astfel contribuind la creșterea investițiilor în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, de la cca 5,01 mil. lei în anul 2017 la cca 6.2 mil. lei în anul 2023.

Mai mult, în perioada menționată, pe lângă plățile tradiționale au fost implementate și mecanisme de plată cu caracter compensatoriu așa ca:

- alocarea compensațiilor pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020;
- ajutorul umanitar exprimat în motorină, prevederi reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 27/2021 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea cuantumului de motorină din ajutorul umanitar extern acordat de către România, destinat suportului agricultorilor afectați de seceta din 2020;
- ajutorul umanitar exprimat în motorină, prevederi reglementate de Hotărârea Guvernului nr. 603/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind stabilirea cuantumului de motorină din ajutorul umanitar extern, destinat suportului agricultorilor afectați de seceta din anul 2022.

Începând cu anul 2022, au demarat noi mecanisme de subvenționare, reglementate prin următoarele acte normative:

- Regulamentul privind acordarea subvențiilor în avans pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 277/2022;
- Regulamentul cu privire la stabilirea modului de acordare a ajutorului pentru fermierii afectați de consecințele crizelor din anul 2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 602/2023;
- Hotărârea Guvernului nr. 466/2023 cu privire la acordarea subvențiilor complementare pentru acciza la motorină din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

Însă, dat fiind că FNDAMR este una din sursele principale privind subvenționarea investițiilor în agricultură și mediul rural, în toți anii de subvenționare, cererea solicitărilor depășea oferta valorii FNDAMR aprobată anual. Situațiile create impunea achitarea angajamentelor față de fermierii care au efectuat investiții în anul precedent anului de subvenționare din valoarea FNDAMR aprobat pentru anul în curs, urmare a epuizării acestuia.

Pentru a continua procesul de îmbunătățire a actelor normative și a promova politici bine ținute de subvenționare a agriculturii și mediului rural, precum și întru eficientizarea utilizării FNDAMR, la solicitarea MAIA, a fost realizat un studiu „Analiza privind impactul subvenționării în dezvoltarea agriculturii și mediului rural pentru perioada 2017-2022”² (în continuare – studiu). Obiectivul studiului a fost determinarea relevanței și coerenței politicilor de subvenționare aplicate în Republica Moldova în perioada 2017-2022. Urmare a studiului efectuat, s-a ajuns la concluzia, că actele normative care reglementează domeniul de subvenționare în agricultură și mediul rural urmăreau atingerea obiectivelor generale și specifice stabilite în Strategia națională de dezvoltare agricolă și

¹ Sursa Statistica AIPA

<https://aipa.gov.md/ro/rapoarte>

² studiul Analiza privind impactul subvenționării în dezvoltarea agriculturii și mediului rural pentru perioada 2017-2022 „ASK Partners Advice” S.R.L.

rurală pentru anii 2014-2020. Dar, situația precară a sectorului i-au făcut pe agricultori mai degrabă să efectueze investiții ce i-ar menține pe linia de plutire decât să întreprindă măsuri eficiente de atingere a obiectivelor specifice enunțate în strategie.

În acest context, potrivit acestui studiu au fost evidențiate următoarele:

Cea mai importantă ca sumă și ca impact au fost măsură de subvenționare „postinvestiție”, reglementate prin Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 455/2017. Solicitățile de subvenții creșteau mai repede decât se majorau mijloacele financiare prevăzute în Legea bugetului de stat aprobată anual. Acest fapt a dus la acumularea unei ”datorii” de compensare a sumelor solicitate în dosarele depuse. Lipsa unei corelații între posibilitățile financiare ale țării și necesitățile sectorului în subvenții afectează negativ relația dintre cerere și ofertă a sprijinului financiar.

Regulamentul de subvenționare postinvestițională a sectorului agricol a fost axat pe susținerea sectorului, în special procurarea tehnicii agricole, construcția de depozite frigorifice și defrișarea plantațiilor multianuale rămase din perioada sovietică și înlocuirea cu altele noi.

Aproximativ 58% din subvențiile acordate au fost direcționate către Submăsura 1.6 ”Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare”, Submăsura 1.3 ”Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional” și Submăsura 1.2 ”Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole”.

Pentru unele submăsuri și anume: 1.8 „Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli”, 1.9 ”Stimularea activităților de promovare”, 2.1 „Stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole”, 2.3 „Stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare” și 2.5 „Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice” – nu au fost practic solicitări de subvenționare, reprezentând fiecare sub 0.5% din totalul sumelor autorizate.

Analizând cele două grupuri de submăsuri, ”preferate” și ”ignore” de către aplicanții la subvenții din partea statului, observăm că producătorii agricoli s-au orientat spre investiții în mijloace fixe – plantații, tehnică agricolă și utilaj de prelucrare – neglijându-le pe cele în dezvoltarea durabilă: promovare, irigare, consolidare, agricultură ecologică.

Subvențiile în avans pentru crearea întreprinderilor start-up în mediul rural nu s-au dovedit a fi foarte atractive. Mai puțin de 40 proiecte sunt autorizate anual de către Agenția de plăți, cu o medie de circa 500 mii lei per proiect, manifestând în continuare o tendință de scădere.

Comparativ cu cele postinvestiționale, subvențiile acordate în avans, pentru dezvoltarea proiectelor start-up, au avut un nivel de răspândire mult mai redus. Acest mecanism a demarat în anul 2018, cu proiecte autorizate în valoare totală de peste 25 mln lei anual. În ultimii ani proiectul a cunoscut o ușoară diminuare a popularității.

Plățile directe pe cap de animal se acordă printr-o procedură simplă, care nu prea lasă loc pentru interpretări. În rezultat, ponderea cererilor de plăți nesatisfăcute e nesemnificativă. Peste 80% din numărul beneficiarilor au reprezentat IMM-urile. Aproape jumătate din cereri vizau plățile pentru susținerea creșterii de bovine.

Rambursarea accizelor la motorină reprezintă o măsură temporară. Aproape 80% din compensațiile accizelor la motorină au fost alocate în anul 2022 la întreprinderile mari.

Potrivit datelor aceluiași studiu, situația sectorului în anul 2023 e total diferită de cea de la începutul perioadei de subvenționare. Agricultorii, în special întreprinderile mari, sunt dotați cu utilaj agricol și dispun de capacități de păstrare moderne la un nivel incomparabil cu cel din anul 2017. În același timp, un șir de provocări necesită o schimbare de abordare a conceptului de subvenționare pentru că:

- Doar 37% din volumul subvențiilor în anul 2021 au mers la IMM-uri. Printre cauzele ce au dus la această discrepanță, două par a fi mai importante:
- Mecanismul de aplicare în cazul investițiilor mici e aproape identic ca în cazul celor mari. Dat fiind sumele mici ale investițiilor efectuate, IMM-urile sunt mai puțin tentate să consume timp pentru a pregăti dosarul de aplicare.
- IMM-urile sunt mai puțin informate referitor la oportunitățile investiționale și subvențiile de care ar putea beneficia.
- Investițiile în activități de dezvoltare, precum cele de promovare, de dezvoltare a agriculturii ecologice, irigare, de consolidare a terenurilor agricole sau de constituire a grupurilor de producători agricoli au fost neînsemnate – fiecare a reprezentat mai puțin de 0.5% din totalul sumelor autorizate.
- Industria de prelucrare, care ar trebui să reprezinte unul din pilonii dezvoltării sectorului agricol, a fost aproape neglijată. Subvențiile autorizate pentru stimularea investițiilor în prelucrarea cărnii, a laptelui și a mierii de albine au reprezentat doar 1.8% din totalul subvenționărilor autorizate.
- Ponderea costurilor acceptate spre subvenționare e mult mai mică decât 50%. Una dintre cauze e descrierea prea detaliată în Anexe a costurilor ce pot fi compensate. De exemplu, e irațional ca investiția pentru construcția unei cazangerii să fie compensată, iar coșul cazangeriei respective, procurat separat, să nu fie compensat din simplul motiv că nu e stipulat expres în Anexe. Pentru a putea obține finanțarea din partea statului, agricultorii optează pentru materialele stipulate în Anexe, uneori chiar în detrimentul eficienței.

La fel, o schimbare privind abordarea politici de subvenționare este necesară în contextul statutului de țară candidată a Republicii Moldova pentru aderare la Uniunea Europeană. Astfel, a devenit stringentă necesitatea de a conforma legislația națională la legislația Uniunii Europene.

Obiectivele PAC sunt sprijinul fermierilor în îmbunătățirea productivității, protejarea acestora pentru a le asigura un trai decent, reducerea impactului asupra mediului înconjurător, conservarea zonelor rurale. PAC este o politică comună pentru toate țările din UE, fiind gestionată și finanțată la nivel european din resursele bugetului UE.

Sprijinul pentru fermierii și părțile interesate din mediul rural din cele 27 de țări ale UE se bazează pe cadrul juridic al PAC pentru perioada 2023-2027 și pe selecții detaliate în planurile strategice PAC aprobate de Comisie. Planurile aprobate sunt menite să aducă o contribuție semnificativă la ambițiile Pactului verde european, ale Strategiei „De la fermă la consumator” și Strategiei privind biodiversitatea.

Trei tipuri de intervenții sunt practicate în cadrul PAC: sprijinul pentru venit prin plăți directe; măsurile de piață pentru a face față unor situații dificile; măsurile de dezvoltare rurală. Sprijinul pentru venit prin plăți directe reprezintă cea mai mare pondere din bugetul anual al PAC, și este finanțat din Fondul european de garantare agricolă. Măsurile de dezvoltare rurală, sunt finanțate din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală. Măsurile de piață au o pondere neglijabilă.

Statele membre pot acorda o plată anuală tinerilor fermieri, cu vârstă de până la 40 ani. Această este o schemă, care le oferă un sprijin sporit pentru venit tinerilor fermieri care s-au instalat pentru prima dată și care au dreptul la sprijin de bază pentru venit. Sprijinul se acordă sub forma unei plăți anuale per hectar eligibil sau sub forma unei sume forfetare anuale.

Proiectul legii devine parte a obligațiunilor menționate supra și propune aducerea în concordanță a cadrului normativ național care reglementează domeniul de subvenționare în agricultură și mediul rural în conformitate cu prevederile Comunitare.

Probleme enunțate în preambulul actului UE:

Comunicarea Comisiei din 29 noiembrie 2017 intitulată „Viitorul sectorului alimentar și al agriculturii” concluzionează că PAC ar trebui să continue să își consolideze capacitatea de reacție la viitoarele provocări și oportunități, prin stimularea ocupării forței de muncă, a creșterii economice și a investițiilor, prin combaterea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea și prin aducerea cercetării și inovării din laboratoare pe teren și pe piețe. PAC ar trebui, de asemenea, să răspundă preocupărilor cetățenilor cu privire la o producție agricolă sustenabilă.

În conformitate cu articolul 208 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), punerea în aplicare a PAC ar trebui să țină seama de obiectivele Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă a Organizației Națiunilor Unite, inclusiv de obligațiile Uniunii legate de atenuarea schimbărilor climatice și de cooperarea pentru dezvoltare.

Modelul actual de performanță al PAC, bazat pe conformitate, ar trebui ajustat, pentru a se pune un accent mai mare pe rezultate și pe performanță. În consecință, Uniunea ar trebui să stabilească obiectivele de politică de bază, tipurile de intervenție și cerințele de bază ale Uniunii, în vreme ce statele membre ar trebui să poarte o responsabilitate și răspundere mai mare pentru îndeplinirea acestor obiective. În consecință, este necesar să se asigure un nivel mai ridicat de subsidiaritate și flexibilitate, pentru a se ține cont mai bine de condițiile și de nevoile locale. În consecință, în cadrul noului model de performanță al PAC, statele membre ar trebui să poarte răspunderea pentru adaptarea intervențiilor lor din cadrul PAC în funcție de nevoile lor specifice și de cerințele de bază ale Uniunii, pentru a-și maximiza contribuția la realizarea obiectivelor Uniunii pentru PAC. Pentru a asigura în continuare o abordare comună și condiții de concurență echitabile, statele membre ar trebui, de asemenea, să instituie și să conceapă cadrul de conformitate și control pentru beneficiari, inclusiv respectarea standardelor referitoare la bunele condiții agricole și de mediu și a cerințelor legale în materie de gestionare.

PAC include intervenții și măsuri diverse, dintre care multe sunt prevăzute de planurile strategice PAC menționate în titlul III din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului (5). Alte intervenții și măsuri continuă să urmeze logica tradițională a conformității. Este important să se acorde finanțare tuturor intervențiilor și măsurilor pentru a contribui la realizarea obiectivelor PAC. Aceste intervenții și măsuri au anumite elemente comune, prin urmare finanțarea lor ar trebui abordată în același set de dispoziții. Cu toate acestea, atunci când este necesar, dispozițiile respective ar trebui să permită o abordare diferită.

Pentru a armoniza practicile statelor membre în ceea ce privește aplicarea clauzei de forță majoră, regulamentele UE prevăd, acolo unde este necesar, derogări de la normele PAC în cazuri de forță majoră și în circumstanțe excepționale, precum și o listă neexhaustivă de posibile cazuri de forță majoră și circumstanțe excepționale care trebuie recunoscute de autoritățile naționale competente. Autoritățile naționale competente ar trebui să ia decizii cu privire la forța majoră sau la circumstanțele excepționale de la caz la caz, pe baza unor dovezi relevante.

Mai mult, regulamentul UE prevăd derogări de la normele PAC în cazuri de forță majoră și în circumstanțe excepționale, precum în cazul unui fenomen meteorologic periculos, care afectează exploatarea beneficiarului la un nivel de gravitate atât de mare încât să poată fi considerat echivalent cu o catastrofă naturală gravă.

În vederea îndeplinirii obiectivelor PAC prevăzute la articolul 39 din TFUE, precum și a respectării principiului gestiunii partajate prevăzut la articolul 63 din Regulamentul financiar, statele membre ar trebui să asigure existența sistemelor de guvernare necesare. Prin urmare, ar trebui elaborate dispoziții pentru desemnarea organismelor de guvernare, și anume a autorității competente, a agenției de plăți, a organismului de coordonare și a organismului de certificare.

Sunt necesare dispoziții pentru acreditarea agențiilor de plăți și pentru desemnarea și acreditarea organismelor de coordonare de către statele membre, pentru stabilirea procedurilor de obținere a declarațiilor de gestiune, a documentelor anuale de verificare financiară, a unui rezumat anual al rapoartelor finale de audit și a rapoartelor de performanță, precum și pentru obținerea certificării sistemelor de gestiune și de monitorizare, a sistemelor de raportare și a conturilor anuale de către organisme independente. În plus, pentru a se asigura transparența sistemului de controale care urmează să fie efectuate la nivel național, în special în ceea ce privește procedurile de autorizare, validare și plată, precum și pentru a se reduce sarcina administrativă și de audit pentru Comisie și pentru statele membre în cazurile în care este necesară acreditarea fiecărei agenții de plăți în parte, ar trebui restrâns numărul autorităților și organismelor cărora le sunt delegate respectivele responsabilități, respectându-se totodată prevederile constituționale ale fiecărui stat membru. Atunci când cadrul constituțional al unui stat membru prevede

existența regiunilor, statul membru respectiv ar trebui să aibă posibilitatea de a acredita agenții de plăți regionale, în anumite condiții.³

Analiza impactului UE:

Provocările actuale cu care se confruntă agricultura UE au devenit mai ample și mai complexe în special din cauza presiunilor economice, cum ar fi deteriorarea în termeni agricoli a comerțului, erodarea potențialului concurențial al sectorului și provocarea de a continua liberalizarea piețelor agricole; creșterea amenințărilor la adresa mediului, cum ar fi schimbările climatice schimbarea și pierderea biodiversității; și nevoile teritoriale, cum ar fi păstrarea diversității zonelor rurale din UE vitale și atractive. În contextul contribuției a politicii agricole în raport cu Strategia Europa 2020, cele trei obiective politice generale pentru viitoarea PAC sunt:

- contribuția la o producție viabilă, orientată spre piață, de alimente sigure și securizate în întreaga UE, acționând asupra conducătorilor auto care au legătură cu veniturile obținute de pe piață (îmbunătățirea capacității fermierilor de a adăuga valoare producției lor, îmbunătățirea funcționării lanțului de aprovizionare cu alimente într-un mod favorabil concurenței, oferind o plasă de siguranță în cazul scăderii excesive a prețurilor), promovarea consumului durabil, consolidarea și competitivitatea exploatațiilor agricole (inovare, modernizare, resurse, eficiență, abordarea dificultăților de producție în zonele care se confruntă cu constrângeri naturale) și sprijinirea fermierilor pentru a face față volatilității veniturilor și venitului sub medie și productivitatea sectorului (sprijin pentru venit, gestionarea riscurilor pentru sectorul economic și public, riscurile pentru sănătate). Acest lucru este legat de obiectivul de creștere inteligentă al Strategiei Europa 2020;

- asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale, cum ar fi apa și solul, și furnizarea de bunuri publice de mediu, cum ar fi conservarea mediului rural și biodiversitatea, integrarea și promovarea atenuării schimbărilor climatice și consolidarea rezilienței fermierilor la amenințările reprezentate de schimbările climatice, stimulând creșterea ecologică prin inovare și reducerea daunelor aduse mediului de către agricultură. Acest lucru contribuie la obiectivul de creștere durabilă al Strategiei Europa 2020, cu scopul de a contribui la o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, o bioeconomie în expansiune și protejarea mediului;

- contribuția la dezvoltarea teritorială echilibrată și la dezvoltarea zonelor rurale în întreaga UE, răspunzând diversității structurale a sistemelor agricole și asigurarea unor efecte de propagare pozitive din agricultură către alte sectoare ale mediului rural în economie și viceversa, îmbunătățirea atractivității și a diversificării economice a acestora. Acest lucru este legat de obiectivul de creștere favorabilă incluziunii al Strategiei Europa 2020, având în vedere un nivel relativ scăzut de dezvoltare a zonelor rurale și obiectivele sociale și coeziunea teritorială în interiorul statelor membre și, de asemenea, între acestea.

La nivel operațional, acest lucru implică necesitatea de a reforma cadrul PAC după cum urmează:

Orientarea măsurilor PAC către creșterea productivității și a competitivității sectorul agricol prin:

- îmbunătățirea funcționării sistemului de consiliere și crearea de rețele (de fermieri, consilieri, cercetători, operatori din sectorul alimentar, consumatori etc.) pentru crearea de cunoștințe și transferul și favorizarea abordărilor inovatoare în acordarea de finanțare pentru proiecte de dezvoltare în mediul rural;

- încurajarea acțiunilor comune favorabile concurenței în rândul fermierilor și la nivelul întregii aprovizionări cu alimente, lanț pentru a încuraja utilizarea eficientă a resurselor, dezvoltarea produselor și marketingul;

- oferirea de stimulente pentru utilizarea instrumentelor de gestionare a riscurilor și strategii de prevenire activă.

Îmbunătățirea performanței PAC în materie de mediu și schimbări climatice prin: creșterea numărului de suprafețe agricole care fac obiectul unor practici agricole furnizarea de beneficii în materie de mediu și de combatere a schimbărilor climatice și încurajarea adoptării măsuri de agromediu mai avansate luate de statele membre și de fermieri;

Sporirea eficacității și eficienței politicii prin:

³ Regulament UE 2021/2116:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R2116&qid=1721716333561>

- reechilibrarea sprijinului sub formă de plăți directe pentru a reflecta mai bine obiectivele veniturilor pe sprijin și îmbunătățirea performanței de mediu;
- reducerea disparităților dintre statele membre în ceea ce privește nivelurile sprijinului sub formă de plăți directe și agricultori;
- reducerea sarcinii administrative pentru fermieri și autoritățile de gestionare a instrumentelor existente fără a diminua eficiența și eficacitatea acestora și fără a crește riscul de erori.

Progresele înregistrate în direcția atingerii acestor obiective ar fi ghidate prin utilizarea unor metode cuantificate indicatori de impact și de realizare în contextul reformării monitorizării și evaluării.⁴

În contextul celor relatate, aprobarea proiectului legii noi este oportună în vederea completării omisiunilor legislative privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole prin ajustarea acestora la cerințele PAC, prin transpunerea Regulamentelor (UE) menționate la subpunctul 3.1. din prezenta Notă de fundamentare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin adoptarea proiectului de lege se urmărește realizarea obiectivelor generale prevăzute în Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală (în continuare - politica agricolă), precum și măsurile financiare conexe.

Direcțiile prioritare urmărite a fi realizate:

- Îmbunătățirea competitivității sectorului agricol și rural prin consolidarea competitivității fermierilor și a întreprinderilor din mediul rural prin acordarea sprijinului financiar. Acest lucru va facilita accesul la noi tehnologii, piețe și practici agricole durabile;
- Dezvoltarea durabilă a mediului rural se urmărește prin dezvoltarea infrastructurii rurale și îmbunătățirea condițiilor de viață în zonele rurale, asigurând astfel o dezvoltare durabilă și echitabilă;
- Promovarea inovațiilor și a tehnologiilor noi prin sprijinirea introducerii și utilizării tehnologiilor avansate în agricultură și în industria alimentară, contribuind la modernizarea sectorului și la creșterea productivității;
- Protejarea mediului și combaterea schimbărilor climatice. Intervențiile propuse sunt orientate către practici agricole prietenoase cu mediul, menținerea biodiversității și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, astfel încât agricultura să contribuie pozitiv la combaterea schimbărilor climatice;
- Susținerea fermelor micro, mici și mijlocii. Proiectul de lege pune un accent deosebit pe sprijinirea fermelor micro, mici și mijlocii, care sunt esențiale pentru diversitatea rurală și pentru asigurarea securității alimentare.

Soluțiile propuse:

- Instituirea unui cadru juridic clar și transparent care reglementează acordarea sprijinului financiar și tehnic, stabilind criterii obiective și nediscriminatorii pentru accesarea fondurilor;
- Implementarea Programului Strategic al Politicii Agricole (PSPA), elaborat pe baza unei analize SWOT și a evaluării nevoilor specifice ale sectorului agricol. Acesta va include strategii de intervenție, indicatori cantitativi de rezultat și impact, și resursele financiare necesare;
- Acordarea sprijinului financiar prin FNDAMR pentru diverse tipuri de intervenții, cum ar fi plăți directe, intervenții sectoriale și intervenții pentru dezvoltarea rurală în scopul modernizării fermelor, dezvoltării infrastructurii rurale și promovării inovațiilor în agricultură;
- Monitorizarea și evaluarea impactului prin intermediul comitetului național de monitorizare, instituit pentru a asigura punerea în aplicare eficientă a PSPA și pentru a evalua impactul intervențiilor propuse;
- Stabilirea condiționalităților pentru beneficiarii de fonduri. Fermierii și ceilalți beneficiari vor trebui să respecte anumite standarde de mediu, sănătate publică și bunăstare animală pentru a beneficia de plăți directe și anuale, sub sancțiunea reducerii sau excluderii de la finanțare în cazul neconformității.

⁴ Analiza impactului UE

Sursa: [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SEC\(2011\)1153&lang=ro](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SEC(2011)1153&lang=ro)

Structura proiectului legii:

Proiectul legii este elaborat în vederea transpunerii parțiale a articolelor:

(art. 1; art. 3; art. 4 (2); art. 5 - 6; art. 7 (1); art. 8 - 9; art. 12 (1); art. 13 (1); art.15 (1) - (3); art. 16 (1) - (2); art. 42 lit. a), b), c), f); art. 44 (1) - (2) lit. (a) și (b); art. 69; art. 83 (1) - (2) lit. a) și b); art. 86 (3) - (5); art. 101; art. 102; art. 104 (1) și (3); art. 106 (1) - (3) și (5); art. 107 (1) lit. a) - f); art. 123 (2) lit. g) și (4); art. 124 (1); art. 128; art. 131 - 133; art. 134 (1) - (3) și (12); art.136; art. 140; art. 144; art. 145 (2); art. 148 (2); art. 151) din Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 (CELEX: 32021R2115), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435/1 din 6 decembrie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2024/946 din 18 ianuarie 2024 (în continuare Regulamentul (UE) 2021/2115), și

(art. 1; art. 2 lit. a) – b); art. 3 - 4; art. 5 (2) lit. a) - c) și (3) lit. a) – c); art. 6; art.8 (1) lit. a) și d); art. 9 (1), (2), (4) și (5); art. 12 (1), (2) lit. a) - c); art. 22; art. 37; art. 44 (1), (3), (5); art. 46 (1); art. 56 (1) - (2); art. 59 (1) - (2) (4) - (7); art. 60 (1) și (4) lit. c) și d); art. 62; art. 63; art. 65 (1) - (3); art. 66 (1) – (3); art. 67 (1), (3) - (6); art. 76; art. 77 (1) - (4); art. 78; art. 80 (1) - (2); art. 82; art. 83 (1) și (5) - (6); art. 84 - 86; art. 87 (1); art. 88; art. 89 (1); art. 98 (1) și (4); art. 99; art. 101) din Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 (CELEX: 32021R2116), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435/187 din 6 decembrie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2022/1408 din 16 iunie 2022 (în continuare Regulamentul (UE) 2021/2116).

Proiectul de lege este structurat în 11 capitole, 68 de articole și reglementează norme privind:

- obiectivele generale și specifice care trebuie realizate prin intermediul sprijinului acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare – FNDAMR) care contribuie la implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală și a Strategiei securității naționale a Republicii Moldova (în continuare - politica agricolă);
- cadrul instituțional al FNDAMR;
- tipurile de intervenții și cerințele comune cu ajutorul cărora trebuie să se urmărească realizarea obiectivelor generale, precum și măsurile financiare conexe;
- finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole, în special referitoare la finanțarea cheltuielilor, sistemele de gestionare și control precum și procedurile de verificare financiară și a conformității plăților;
- structura Programului strategic al politicii agricole (în continuare - PSPA), care stabilește strategiile de intervenții, indicatori, condiții pentru intervenții și indică resursele financiare, în conformitate cu obiectivele specifice și cu nevoile identificate;
- servicii de consiliere agricolă, prin intermediul cărora se vor furniza servicii de consiliere fermierilor și a altor beneficiari în ceea ce privește gestionarea terenurilor și gestionarea fermelor. Serviciile de consiliere agricolă vor fi furnizate conform intervențiilor dezvoltate în PSPA, prin intermediul Camerelor agricole și Centrului de Consiliere Agricolă și Rurală
- monitorizarea, raportarea, evaluarea PSPA;
- modul de desemnare a autorității de management, responsabilă de acordarea, revizuirea și retragerea acreditării Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare - Agenția de plăți), precum și îndeplinirea responsabilităților și sarcinilor atribuite autorității de management;
- desemnarea Agenției de plăți responsabilă de gestionarea și controlul cheltuielilor din FNDAMR, precum și de eligibilitatea cheltuielilor;
- rolul organismului de certificare, inclusiv și perioadă de desemnare a acestuia;
- instituirea unui Comitet național de monitorizare pentru punerea în aplicare a PSPA;
- procedura de depunere și examinare a cererii de acordare a sprijinului;
- crearea și întreținerea sistemelor de informații contabile agricole, Sistemului Integrat de Administrare și Control și a altor sisteme informaționale necesare în procesul de implementare a politicii agricole;

- norme referitoare la controalele care trebuie efectuate și sistemul sancțiunilor administrative legate de condiționalități; asigurarea prevenirii fraudelor;
- „control” înseamnă orice măsură luată pentru a furniza o asigurare rezonabilă cu privire la eficacitatea, eficiența și economia operațiunilor, fiabilitatea informațiilor raportate, protejarea activelor și a informațiilor, prevenirea, detectarea și corectarea fraudelor și a neregulilor și monitorizarea acestora, precum și buna gestionare a riscurilor legate de legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente, ținându-se seama de caracterul multianual al programelor, precum și de natura plăților respective. Controalele pot presupune diverse verificări, precum și punerea în aplicare a oricăror politici și proceduri în vederea atingerii obiectivelor stabilite (conform Regulamentului UE 2018/1046, care se aplică intervențiilor și măsurilor prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/2116);
- norme ce țin de prelucrarea și protecția datelor cu caracter personal;
- dispoziții tranzitorii, termenul de intrare în vigoare a proiectului de lege, precum și unele derogări.

Prin dispozițiile tranzitorii se prevede trecerea treptată la noile condiții de finanțare și gestionare a politicii agricole care vor permite aplicarea Legii nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural pentru cererile de subvenționare a proiectelor investiționale pentru forma de subvenționare postinvestiții, inițiate în anul 2024 și finisate nu mai târziu de anul 2026.

În proiectul legii este stipulat faptul că pentru tipurile de intervenții, sprijinul poate lua oricare dintre următoarele forme: rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar; costuri unitare; sume forfetare, finanțare la rate forfetare.

Referitor la tipurile de intervenție pentru dezvoltarea rurală, de rând cu domeniile deja tradiționale care sunt în prezent subvenționate din FNDAMR, proiectul legii subscie elemente noi domeniului de acordare a sprijinului pentru: angajamente în materie de mediu și de climă și alte angajamente în materie de gestionare; constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone; dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii; transfer de cunoștințe și servicii de consiliere agricolă.

Intervenții orientative ce se vor regăsi în PSPA și vor fi sprijinite din FNDAMR:

Intervenții orientative – Plăți directe:

- Sprijin cuplat pentru venit - Seminte pentru plante furajere, mazăre de grădină, fasole și porumb zaharat;
- Sprijin cuplat pentru venit sfeclă de zahăr ;
- Sprijin cuplat pentru venit – Legume cultivate în sere și solarii pentru consum în stare proaspătă și sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete, sparanghel, varză de bruxelles, spinat);
- Sprijin cuplat pentru venit Legume cultivate în câmp și/sau cartofi;
- Sprijin destinat consolidării și sustenabilității producătorilor de plante medicinale, aromatice, floricole;
- Sprijin cuplat pentru venit – kg de lapte de bovine;
- Sprijin cuplat pentru venit - carne vită, mânzat și ovine;
- Sprijin cuplat pentru venit – kg de lapte de ovine și caprine;
- ECO-SCHEMĂ - Sprijin cuplat pentru venit – plante furajere: lucernă și mazărice;
- ECO-SCHEMĂ - Sprijin cuplat pentru venit – leguminoase pentru industrializare (mazăre de grădină, fasole boabe, fasole păstăi) și porumb zaharat;
- ECO-SCHEMĂ - Sprijin cuplat pentru venit – Soia;
- Sprijin complementar pentru tineri, noi instalați și fermele de familie.

Intervenții orientative – Sectoriale :

- Sprijin pentru investiții în modernizarea și înființarea exploatațiilor agricole în domeniul vegetal;
- Construcția sau modernizarea fermelor zootehnice;
- Investiții în sectorul vinificației pentru producția primară;
- Măsuri de sprijin pentru defrișare și/sau plantare/ reconversie cu soiuri autohtone și soiuri de selecție nouă;
- Sprijin pentru dezvoltarea sectorului apicol;
- Contribuții financiare la plata primelor de asigurare - Asigurarea riscului;
- Fond mutual de reziliență pentru gestionarea riscurilor destinat formelor asociative;

- Sustinerea fermelor eco în perioada de conversie;
- Sustinerea fermelor eco în perioada de post-conversie;
- Investiții în creșterea rezilienței la schimbări climatice, managementul durabil al resurselor naturale, inclusiv în achiziția și modernizarea sistemelor de irigații;
- Îmbunătățirea planificării producției și adaptarea acestora la cerere precum și finanțarea tehnologiilor adaptate la condițiile climatice aflate în schimbare;
- Sprijin pentru dezvoltarea de produse inovatoare, inclusiv produse vitivinicole și subproduse de vinificație;
- Sprijin pentru investiții în infrastructura de postrecoltare, depozitare și procesare a produselor agricole;
- Cooperare și inovare în agricultură prin intermediul grupurilor operaționale formate din fermieri, asociații, grupuri de producători, cercetare, învățământ;
- Sprijin pentru cooperarea fermierilor prin forme asociative;
- Sustinerea promovării a produselor vitivinicole;
- Sprijin pentru promovarea enoturismului;
- Program național de promovare în școli a consumului de alimente nutritive, corelat cu oferta locală de produse;
- Asigurarea calității și promovarea și produselor apicole;
- Sprijin pentru îmbunătățirea calității și siguranței produselor în vederea creșterii atractivității pentru consumatori;
- Sprijin pentru încadrarea în schemele de calitate.

Intervenții orientative – Dezvoltare rurală:

- Sprijin pentru instalarea tinerilor și noilor fermieri;
- Sprijin pentru susținerea fermelor de familie în zonele rurale;
- Crearea/modernizarea infrastructurii aferente exploatației agricole;
- Investiții în diversificarea activităților economice non-agricole, inclusiv din sfera bioeconomiei circulare în spațiul rural;
- Sprijin pentru investiții în domeniul agroturismului;
- Stimularea abordării LEADER;
- Transfer și schimb de cunoștințe;
- Instruire și consiliere în afaceri agricole;
- Educație și formare profesională.

La fel proiectul prevede definiții care se propun în următoarea redacție:

activitate agricolă - producere, creștere sau cultivare de produse agricole, mulsul, creșterea și deținerea animalelor în scopuri agricole, prelucrarea primară/finită a produselor agricole de origine vegetală sau animală, menținerea terenurilor în bune condiții agricole și de mediu;

AKIS (Sistemul de cunoștințe și inovare în agricultură) - reprezintă combinarea fluxurilor de organizare și de cunoștințe dintre persoane, organizații și instituții care utilizează și generează cunoștințe pentru agricultură și domeniile conexe; (AKIS este acronimul din limba engleză Agricultural Knowledge and Innovation Systems (Sisteme de cunoștințe și inovare în agricultura) și este un sistem inovativ care pune accent pe legăturile și interacțiunile dintre persoane, companii, organizații și instituții care creează, transferă și folosesc cunoștințe și inovare pentru agricultură și dezvoltare rurală și alte activități asociate;

beneficiar - în legătură cu tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală menționate la articolul 22 înseamnă:

a) un organism de drept public sau privat, o entitate cu sau fără personalitate juridică, o persoană fizică sau un grup de persoane fizice sau juridice responsabile fie cu inițierea operațiunilor, fie cu inițierea și executarea operațiunilor;

b) în contextul schemelor de ajutor de stat, întreprinderea care primește ajutoarele;

beneficiar efectiv - este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o activitate sau o tranzacție, în sensul Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;

cerință - înseamnă fiecare cerință legală în materie de gestionare; *cheltuieli publice* - orice contribuție la finanțarea unor operațiuni, a cărei sursă este reprezentată de bugetul FNDAMR, de bugetul unor organisme de drept public sau de bugetul unor asociații de autorități publice sau de organisme de drept public;

costuri unitare- includ toate categoriile specifice de costuri eligibile sau anumite categorii de acest tip care sunt clar identificate în prealabil printr-o trimitere la o sumă pe unitate;

documente comerciale - totalitatea registrelor contabile, registrelor, dovezilor și documentelor justificative, contabilitatea, registrele de producție și de calitate, corespondența referitoare la activitatea economică a întreprinderii, precum și datele comerciale, sub orice formă, inclusiv cele stocate în format electronic, cu condiția ca documentele respective sau datele să fie legate direct sau indirect de tranzacții;

„exploatație” - ansamblul unităților utilizate pentru activități agricole și gestionate de un fermier, situate pe teritoriul Republicii Moldova;

exercițiul financiar - cuprinde cheltuielile efectuate și veniturile primite și înregistrate în contabilitatea FNDAMR de Agenția de plăți pentru exercițiul financiar „N” care începe la data de 16 octombrie a anului „N – 1” și se încheie la data de 15 octombrie a anului „N”;

fermier - o persoană fizică sau juridică sau un grup de persoane fizice sau juridice, indiferent de statutul juridic pe care un astfel de grup și membrii săi îl dețin, a cărei/căruia exploatație este situată pe teritoriul Republicii Moldova și care desfășoară activități agricole;

fenomen meteorologic nefavorabil - condiții meteorologice cum ar fi gerul, grindina, gheața, ploaia sau seceta care distrug mai mult de 30 % din producția medie anuală fermierului dat în perioada de trei ani anterioară sau într-o perioadă medie de trei ani bazată pe o perioadă de cinci ani anterioară, excluzând valorile minime și maxime.

finanțări forfetare - includ categorii specifice de costuri eligibile, identificate clar în prealabil prin aplicarea unui procentaj;

intervenție - instrument de sprijin însoțit de un set de condiții de eligibilitate specificate în PSPA în baza unui tip de intervenție prevăzut în prezenta lege; *LEADER* - dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, astfel cum se definește prin Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală; Titulatura LEADER provine din franceză “Liaison entre actions de développement de l'économie rurale”, anume “Legături între acțiunile de dezvoltare a economiei rurale”, este o inițiativă a Uniunii Europene de sprijinire a proiectelor de dezvoltare rurală inițiate la nivel local, în vederea revitalizării zonelor rurale și creării de locuri de muncă.

neregulă - orice încălcare a unei dispoziții de drept, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni care poate sau ar putea prejudicia bugetul FNDAMR prin cheltuieli nejustificate sau utilizate contrar destinației;

obiective de etapă - valori intermediare prestabilite pentru un exercițiu financiar dat, care trebuie atinse la un anumit moment în perioada PSPA pentru a asigura înregistrarea de progrese la timp în raport cu indicatorii de rezultat;

operațiune - un proiect, un contract, o acțiune sau un grup de proiecte sau acțiuni selectate în cadrul PSPA;

organism intermediar - orice organism de drept public sau privat, inclusiv organismele regionale sau locale, organismele de dezvoltare regională sau organizațiile neguvernamentale, care acționează sub responsabilitatea unei autorități de management sau care îndeplinește sarcini în numele unei astfel de autorități;

plată directă cuplată - este o plată directă oferită drept sprijin la venit, condiționată de realizarea performanței minime specifice sectorului sau sub-sectorului agricol important din motive socio-economice și/sau de mediu;

rata sprijinului - ponderea contribuției cheltuielilor publice la o operațiune;

repetarea unei neconformități - înseamnă nerespectarea aceleiași cerințe sau a aceluiași standard, constatată de mai multe ori pe parcursul unei perioade de trei ani calendaristici consecutivi, cu condiția ca beneficiarul să fi fost informat cu privire la o neconformitate anterioară și, după caz, să fi avut posibilitatea să ia măsurile necesare pentru a remedia neconformitatea anterioară respectivă;

sisteme de guvernare - organisme de guvernare menționate în capitolul III din prezenta lege inclusiv obligațiile referitoare la protejarea efectivă a intereselor financiare menționate la articolul 32 din prezenta lege, precum și punerea în aplicare a PSPA, astfel cum a fost aprobat de Guvern și sistemul de raportare instituit în scopul raportului anual privind performanța menționat la articolul 58 din prezenta lege;

solicitant – fermierul sau beneficiarul în legătură cu tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală menționate la articolul 22, care depune o cerere de acordare a sprijinului financiar din FNDAMR;

sprijin financiar – cheltuieli publice nerambursabile și neimpozabile din FNDAMR care contribuie la realizarea obiectivelor politicii agricole;

sume forfetare - includ, în mod global, toate categoriile specifice de costuri eligibile sau anumite categorii de acest tip care sunt clar identificate în prealabil;

terț - orice persoană fizică sau juridică care are legătură directă sau indirectă cu tranzacțiile efectuate în cadrul sistemului de finanțare din FNDAMR;

transfer - orice tip de tranzacție prin care terenul agricol sau exploatarea agricolă sau părți ale acestora încetează să mai fie la dispoziția cedentului;

înte – valori prestabilite în cadrul strategiei de intervenție, care trebuie atinse la sfârșitul perioadei PSPA în raport cu indicatorii de rezultat.

Subliniem faptul că proiectul legii reglementează prevederi generale, iar indicatorii, condițiile și mărimea resurselor financiare pentru intervenții, plafoanele și condițiile specifice de acordare a sprijinului financiar, precum și indicatorii de monitorizare, evaluare și de rezultat, vor fi stabiliți în PSPA, în conformitate cu obiectivele specifice și cu nevoile identificate, care urmează a fi aprobat de Guvern.

Pentru toate cheltuielile eligibile, alocările financiare se vor efectua în limita mijloacelor financiare destinate FNDAMR, aprobat anual prin Legea bugetului de stat. La fel, din FNDAMR, vor fi finanțate costurile pentru funcționarea grupurilor de acțiune locală în cadrul inițiativei LEADER, sprijinul acordat organizațiilor de producători, în particular grupurilor de producători, Camerelor Agricole și Oficiul Național al Viei și Vinului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Au fost analizate alternative de finanțare și gestionare, dar acestea nu asigurau o armonizare corespunzătoare cu legislația UE și nu răspundeau integral nevoilor sectorului agricol național.

Opțiunea 1: Menținerea status quo-ului

Menținerea actualului cadru legislativ și a mecanismelor de sprijin existente, fără a introduce modificări semnificative.

Motivele pentru care nu a fost luată în considerare:

- actualul cadru legislativ nu oferă soluții adecvate pentru provocările contemporane din sectorul agricol și rural;
- lipsa unei strategii coerente și integrate pentru gestionarea fondurilor agricole duce la o utilizare inefficientă a resurselor disponibile;
- deficiențele în monitorizarea și evaluarea performanței programelor de sprijin limitează impactul pozitiv al intervențiilor actuale;
- menținerea status quo-ului ar perpetua fragmentarea exploatarea agricole și accesul limitat la piețe și finanțare.

Opțiunea 2: Implementarea de intervenții punctuale și nesistematice

Adoptarea unor măsuri izolate, fără un cadru integrat și coerent, pentru a răspunde provocărilor individuale din sectorul agricol.

Motivele pentru care nu a fost luată în considerare:

- intervențiile punctuale nu pot aborda în mod holistic problemele sistemice ale sectorului agricol;
- lipsa de coordonare între măsurile adoptate poate duce la suprapuneri și conflicte între intervenții, afectând eficiența acestora;
- absența unui cadru integrat limitează posibilitatea de a monitoriza și evalua impactul total al măsurilor adoptate;
- fragmentarea eforturilor și resurselor ar duce la rezultate suboptime și ar întârzia progresul general al sectorului.

Opțiunea 3: Adoptarea unui cadru legislativ similar altor țări europene, fără adaptare la specificul local

Preluarea modelului legislativ și de sprijin financiar dintr-o altă țară europeană fără a-l adapta la condițiile specifice din Republica Moldova.

Motivele pentru care nu a fost luată în considerare:

- fiecare țară europeană are specificități economice, sociale și climatice diferite, care necesită soluții personalizate;
- un cadru legislativ importat fără adaptare la contextul local nu ar răspunde eficient nevoilor și provocărilor specifice ale sectorului agricol moldovenesc;
- riscul de a introduce măsuri care nu sunt fezabile sau eficiente în contextul moldovenesc ar putea duce la o utilizare ineficientă a resurselor și la rezultate limitate.

Concluzie:

Opțiunile alternative analizate au fost considerate insuficiente pentru a aborda în mod adecvat provocările actuale și viitoare ale sectorului agricol și rural din Republica Moldova. În schimb, proiectul de lege propune un cadru legislativ integrat, coerent și adaptat specificităților locale, care să permită gestionarea eficientă a fondurilor și sprijinirea dezvoltării durabile a sectorului. Acest cadru este esențial pentru a asigura competitivitatea, durabilitatea și inovarea în agricultură și pentru a îmbunătăți condițiile de viață în mediul rural.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Impactul asupra sectorului public se va resimți prin următoarele:

- îmbunătățirea eficienței în gestionarea fondurilor publice destinate agriculturii;
- consolidarea capacităților instituționale ale entităților publice implicate în implementarea politicii agricole.

Consolidarea capacităților instituționale:

- implementarea proiectului va consolida capacitățile instituționale ale agenției de plăți și ale altor structuri implicate în implementarea și monitorizarea intervențiilor agricole;
- se vor introduce măsuri de formare și perfecționare a personalului, precum și implementarea unor sisteme eficiente de monitorizare și control.

Îmbunătățirea gestionării fondurilor publice:

- proiectul va asigura o gestionare transparentă și eficientă a fondurilor publice destinate agriculturii, prin introducerea unor norme clare și a unor mecanisme stricte de monitorizare și control;
- se va contribui la creșterea nivelului de absorbție a fondurilor de preaderare și la utilizarea eficientă a resurselor disponibile.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Finanțarea intervențiilor și măsurilor care intră sub incidența politicii agricole, prevăzute la articolul 7 din proiectul legii, se efectuează din FNDAMR, aprobat anual prin Legea bugetului de stat și din surse financiare oferite din partea partenerilor de dezvoltare. Volumul mijloacelor financiare destinate FNDAMR pentru anul 2024, constituie 1700.0 mil lei.

Subliniem faptul că proiectul legii reglementează prevederi generale privind structura tipurilor de intervenție, forme de sprijin, sursa de finanțare a cheltuielilor agricole, iar indicatorii, condițiile și mărimea surselor financiare pentru intervenții, plafoanele și condițiile specifice de acordare a sprijinului financiar, precum și indicatorii de monitorizare, evaluare și de rezultat, vor fi stabiliți în PSPA, în conformitate cu obiectivele specifice și cu nevoile identificate (art. 1, alin. (1), lit. e) din proiect), care urmează a fi aprobat de Guvern.

Tot aici de menționat, MAIA a prezentat propuneri pentru Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) pentru anii 2024-2026 în adresa Ministerului Finanțelor prin care a solicitat majorarea valorii FNDAMR până la 2000,00 mil. lei anual. Argumentarea este că FNDAMR rămâne a fi sursa principală pentru producătorii agricoli și comunitățile rurale în vederea dezvoltării sectorului agroindustrial și mediului rural prin prisma gestionării corecte și transparente a acestuia.

În context, se propune ca valoarea FNDAMR în primii ani de aplicare a noii legi, să fi aprobată anual în valoare de cel puțin 2000,00 mil.lei. Acceptarea acestei propuneri este vitală pentru sectorul agroalimentar al țării.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Impactul asupra sectorului privat se va realiza prin:

- creșterea accesului fermierilor micro, mici și mijlocii din mediul rural la fonduri de sprijin și intervenții;
- stimularea dezvoltării economice în mediul rural prin proiecte agricole finanțate.

Creșterea competitivității și veniturilor pentru fermierii micro, mici și mijlocii în mediul rural:

- proiectul va sprijini fermierii prin modernizarea și diversificarea fermelor, oferind acces la noi tehnologii și piețe, ceea ce va crește productivitatea și veniturile agricole;
- prin sprijinirea dezvoltării activităților non-agricole, fermierii vor putea diversifica sursele de venit și reduce dependența de producția agricolă.

Sprijin pentru inovații și tehnologii:

- investițiile în cercetare și inovare vor facilita adopția de tehnologii moderne, crescând eficiența și sustenabilitatea producției agricole;
- sectorul privat va beneficia de un mediu favorabil pentru dezvoltarea proiectelor inovative și pentru colaborarea cu instituțiile de cercetare.

4.4. Impactul social

Impactul social se va realiza prin îmbunătățirea condițiilor de viață în mediul rural:

- investițiile în infrastructura rurală vor duce la îmbunătățirea accesului la servicii de bază, cum ar fi educația, sănătatea și transportul, contribuind astfel la creșterea calității vieții în zonele rurale;
- sprijinul pentru micile ferme și pentru dezvoltarea activităților non-agricole va contribui la diversificarea veniturilor gospodăriilor rurale, reducând astfel migrația către orașe.

Crearea de noi locuri de muncă: proiectul va crea noi locuri de muncă în sectorul agricol și în industriile conexe, reducând astfel rata șomajului în mediul rural și contribuind la creșterea nivelului de trai.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

În condițiile proiectului de lege datele cu caracter personal sunt colectate de către Agenția de plăți. Scopul colectării datelor cu caracter personal este de a îndeplini obligațiile de gestionare, control, audit, monitorizare și evaluare care îi revine Agenției de plăți în temeiul prezente legi, precum și în scopuri statistice. Agenția de plăți nu prelucrează datele respective într-un mod incompatibil cu scopurile enumerate.

Subliniem faptul, în cazul în care datele cu caracter personal sunt prelucrate în scopuri de monitorizare și evaluare în temeiul prezente legi, precum și în scopuri statistice, datele cu caracter personal sunt anonimizate.

Datele cu caracter personal se prelucrează în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. În special, aceste date nu sunt stocate într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate pe o perioadă mai lungă decât cea necesară în scopurile pentru care au fost colectate sau pentru care sunt prelucrate ulterior, ținând seama de perioadele minime de păstrare prevăzute de legislație.

La rândul său, Agenția de plăți informează persoanele vizate că datele lor cu caracter personal pot fi prelucrate de către organisme naționale în vederea îndeplinirii obligațiilor de gestionare, control, audit și monitorizare și evaluare. În acest sens, organismelor naționale implicate le revin drepturile privind protecția datelor cu caracter personal. Astfel, riscuri pentru drepturile și libertățile persoanelor vizate nu au fost identificate la moment.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul legii creează condiții egale pentru toate entitățile și nu are un impact negativ asupra egalității de gen.

Impactul asupra echității și egalității de gen se realizează prin promovarea egalității de șanse și a incluziunii în accesul la fonduri și la sprijinul agricol.

PSPA va include:

- măsuri specifice pentru a asigura accesul egal la resurse și oportunități pentru femei și bărbați în sectorul agricol și rural;
- inițiative care să sprijine participarea activă a femeilor în activitățile agricole și în procesele de decizie.

4.5. Impactul asupra mediului

Impactul asupra mediului va fi reflectat în PSPA prin prisma Obiectivului general „Sprijinirea și consolidarea protecției mediului și contribuirea la îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și de climă a Republicii Moldova”. Totodată, PSPA va include un sistem de condiționalitate în temeiul căruia fermierii și alți beneficiari de sprijin financiar fac obiectul unei sancțiuni administrative dacă nu îndeplinesc cerințele legale domeniului de climă și mediu, inclusiv apa, solul și biodiversitatea.

Impactul asupra mediului se va realiza prin sprijinirea măsurilor de conservare a resurselor naturale și de promovare a agriculturii durabile:

- va promova practici agricole prietenoase cu mediul, cum ar fi agricultura ecologică, utilizarea eficientă a resurselor și conservarea biodiversității;
- va contribui la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și la adaptarea la schimbările climatice;
- sprijinul pentru tehnologii noi și inovații în agricultură va facilita gestionarea eficientă a resurselor naturale, reducând impactul negativ asupra mediului și asigurând sustenabilitatea pe termen lung a sectorului agricol;
- măsurile propuse vor sprijini adaptarea sectorului agricol la schimbările climatice, prin promovarea practicilor de gestionare durabilă a resurselor și reducerea impactului negativ asupra mediului;
- va contribui la creșterea rezilienței sectorului agricol în fața schimbărilor climatice și a altor provocări legate de mediu.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Facilitarea inovării și transferului de cunoștințe în agricultură prin Sistemul de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS).

Sustenabilitatea pe termen lung:

- proiectul de lege este conceput pentru a asigura sustenabilitatea pe termen lung a sectorului agricol și rural, prin promovarea inovației, a utilizării eficiente a resurselor și a practicilor agricole durabile;
- implementarea unor mecanisme eficiente de monitorizare și evaluare va asigura adaptarea continuă a măsurilor la nevoile și evoluțiile sectorului, maximizând impactul pozitiv al acestora.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul legii este o transpunere primară și transpune parțial următoarele articole:

(art. 1; art. 3; art. 4 (2); art. 5 - 6; art. 7 (1); art. 8 - 9; art. 12 (1); art. 13 (1); art.15 (1) - (3); art. 16 (1) - (2); art. 42 lit. a), b), c), f); art. 44 (1) - (2) lit. (a) și (b); art. 69; art. 83 (1) - (2) lit. a) și b); art. 86 (3) - (5); art. 101; art. 102; art. 104 (1) și (3); art. 106 (1) - (3) și (5); art. 107 (1) lit. a) - f); art. 123 (2) lit. g) și (4); art. 124 (1); art. 128; art. 131 - 133; art. 134 (1) - (3) și (12); art.136; art. 140; art. 144; art. 145 (2); art. 148 (2); art. 151) din Regulamentul (UE) 2021/2115,

și

(art. 1; art. 2 lit. a) – b); art. 3 - 4; art. 5 (2) lit. a) - c) și (3) lit. a) – c); art. 6; art.8 (1) lit. a) și d); art. 9 (1), (2), (4) și (5); art. 12 (1), (2) lit. a) - c); art. 22; art. 37; art. 44 (1), (3), (5); art. 46 (1); art. 56 (1) - (2); art. 59 (1) - (2) (4) - (7); art. 60 (1) și (4) lit. c) și d); art. 62; art. 63; art. 65 (1) - (3); art. 66 (1) – (3); art. 67 (1), (3) - (6); art. 76; art. 77 (1) - (4); art. 78; art. 80 (1) - (2); art. 82; art. 83 (1) și (5) - (6); art. 84 - 86; art. 87 (1); art. 88; art. 89 (1); art. 98 (1) și (4); art. 99; art. 101) din Regulamentul UE 2021/2116.

Obiective stabilite în Regulamentul UE 2021/2115:

În conformitate cu obiectivele PAC prevăzute la articolul 39 din TFUE, cu obiectivul de a menține funcționarea pieței interne și condiții de concurență echitabile între fermierii din Uniune și cu principiul subsidiarității, sprijinul acordat din FEAGA și FEADR vizează îmbunătățirea în continuare a dezvoltării durabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale și contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale în domeniul economic, în

domeniul mediului și în domeniul social, ceea ce va contribui la punerea în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă:

- a) promovarea unui sector agricol inteligent, competitiv, rezilient și diversificat care să garanteze securitatea alimentară pe termen lung;
- b) sprijinirea și consolidarea protecției mediului, inclusiv a biodiversității, și a acțiunilor în domeniul climei și contribuirea la îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și de climă ale Uniunii, inclusiv a angajamentelor sale în temeiul Acordului de la Paris;
- c) consolidarea structurii socioeconomice a zonelor rurale.

Obiective stabilite în Regulamentul UE 2021/2116:

Prezentul regulament stabilește norme privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune (PAC), în special referitoare la:

- a) finanțarea cheltuielilor în cadrul PAC;
- b) sistemele de gestionare și control care urmează să fie instituite de statele membre;
- c) procedurile de verificare financiară și de verificare a conformității.

Transpunerea totală a Regulamentului UE 2021/2115 și a Regulamentului UE 2021/2116, nu se va efectua, deoarece odată cu aderare Republicii Moldova la Uniunea Europeană, acestea se vor aplica direct și obligatoriu în toate elementele sale.

În acest sens au fost elaborate 2 tabele de concordanță: tabelul de concordanță a proiectului legii în raport cu Regulamentul UE 2021/2115 și tabelul de concordanță a proiectului legii în raport cu Regulamentul UE 2021/2116.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Lista cadrului juridic UE pentru care se creează cadrul juridic intern:

1. Comunicarea Comisiei din 29 noiembrie 2017 intitulată „Viitorul sectorului alimentar și al agriculturii” (Politica Agricolă Comună 2023-2027);
2. Regulamentul (UE) 2021/2115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013 (CELEX: 32021R2115), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435/1 din 6 decembrie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2024/946 din 18 ianuarie 2024;
3. Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013 (CELEX: 32021R2116), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 435/187 din 6 decembrie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2022/1408 din 16 iunie 2022.

Proiectul legii propune aducerea în concordanță a cadrului normativ național care reglementează domeniul de subvenționare în agricultură și mediul rural în conformitate cu prevederile Comunitare.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În conformitate cu prevederile pct. 171 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 și art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului de lege a fost plasat, pe data de 01 februarie 2024, pe pagina web a MAIA, compartimentul *Transparența decizională*,

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-de-lege-privind-finanțarea-gestionarea-si-monitorizarea-politicii-agricole/11969>

În procesul de elaborare a proiectului legii, au fost organizate ședințe ale Grupului de lucru instituit prin Ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 189 din 13 decembrie 2023, în cadrul cărora au fost examinate toate propunerile parvenite ce țin de elaborarea acestuia.

Complementar, la data de 22 și 24 mai curent MAIA a organizat consultări publice asupra proiectului legii cu asociațiile de profil, la care au participat reprezentanții a peste 20 de asociații de profil. Proiectul legii a fost îmbunătățit în contextul propunerilor agreeate de părți.

În temeiul punctului 11, subpunctul 2¹, litera b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019, Analiza impactului în procesul de fundamentare asupra proiectului de lege privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole a fost transmisă spre consultare către Ministerul Finanțelor. Astfel, analiza respectivă a fost ajustată prin prisma propunerilor Ministerului Finanțelor, expuse în avizul cu nr. 07/5-09/171 din 28.05.2024.

Proiectul de lege privind finanțarea gestionarea și monitorizarea politicii agricole cu număr unic 712/MAIA/2024 a fost transmis de către Cancelaria de Stat spre avizare instituțiilor de resort la data de 03.09.2024.

Concomitent, Anunțul privind consultarea publică pe marginea proiectului de lege cu numărul unic 712/MAIA/2024 a fost plasat pe web oficială MAIA:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-pe-marginea-proiectului-de-lege-privind-finantarea-gestionarea-si-monitorizarea-politiciei-agricole-numar-unic-712maia2024/13103>

Totodată, la data de 04.09.2024 prin scrisoarea nr. 13-05/2810, acest proiect de lege a fost transmis prin e-mail către asociațiile de profil (circa 36 de asociații de profil). Urmare a examinării propunerilor parvenite de la unele asociațiile de profil și pentru a lămuri unele întrebări și a exclude unele neclarități în procesul de consultare, la 29 octombrie curent MAIA a organizat o ședința de lucru cu asociațiile de profil, iar la data de 01.11.2024 în cadrul ședinței Grupului de lucru responsabil de elaborarea și promovarea proiectului de lege cu număr unic 712/MAIA/2024 s-a decis asupra variantei definitive.

Avizele și propunerile parvenite au fost reflectate în sinteză și luate în considerare la definitivarea proiectului de lege.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de hotărâre urmează a fi expus expertizei juridice, în conformitate cu prevederile art. 37, precum și expertizei anticorupție în conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea proiectului legii impune abrogarea următoarelor acte normative:

- Legea nr. 71/2023 cu privire la subvenționarea în agricultură și mediul rural;
- Hotărârea Guvernului nr. 464/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de subvenționare complementară și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea complementară din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și abrogarea Hotărârii Guvernului nr.455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- Hotărârea Guvernului nr. 465/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de subvenționare în avans și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea în avans din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și la abrogarea unor acte normative;
- Hotărârea Guvernului nr. 466/2023 cu privire la acordarea subvențiilor complementare pentru acciza la motorină din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- Hotărârea Guvernului nr. 491/2023 cu privire la subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- Hotărârea Guvernului nr. 492/2023 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea de plăți directe în sectorul zootehnic din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
- Hotărârea Guvernului nr. 6/2024 pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de introducere și, după caz, de excludere a subiecților subvenționării în/din Lista de interdicție a subiecților subvenționării.

De menționat faptul că Legea nr. 71/2023 va continua să fie aplicată în continuare pentru:

- cererile de subvenționare a cheltuielilor efectuate nu mai devreme de anul 2024 și nu mai târziu de anul 2025, în domeniile de intervenție ale formei de subvenționare „plăți investiții pe etape” prevăzută la articolul 18 și actelor normative de punere în aplicare a acesteia;
- cererile de subvenționare a cheltuielilor efectuate în rate/etape/avans care devin scadente în anul 2026, în domeniile de intervenție ale formelor de subvenționare „plăți în avans”, „plăți investiții pe etape” și „plăți investiții pe etape” prevăzute la articolul 17, 18 și 19 și actelor normative de punere în aplicare a Legii menționate.

În acest context, pentru aceeași perioadă de timp urmează a fi aplicate următoarele acte normative: Hotărârea Guvernului nr. 491/2023 cu privire la subvenționarea investițiilor din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural; Hotărârea Guvernului nr. 465/2023 cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de subvenționare în avans și condițiile specifice de eligibilitate pentru subvenționarea în avans din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural și la abrogarea unor acte normative;

În vederea implementării prezentei legi urmează a fi adoptate următoarele acte normative:

- Hotărârea Guvernului privind aprobarea Programului strategic al politicii agricole (PSPA);
- Hotărârea Guvernului privind aprobarea procedurii și criteriilor de acreditare a Agenției de plăți;
- Hotărârea Guvernului privind aplicarea măsurilor de urgență;
- Hotărârea Guvernului privind instituirea și utilizarea sistemului integrat de administrare și control.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

În scopul implementării proiectului legii, MAIA va institui cadrul de performanță, care permite raportarea, monitorizarea și evaluarea performanței PSPA pe parcursul punerii în aplicare a acestuia.

Cadrul de performanță include următoarele elemente:

- un set de indicatori comuni de realizare, de rezultat, de impact și de context, care vor fi utilizați ca bază pentru monitorizarea, evaluarea și raportarea anuală privind performanța;
- indicatori și obiective de etapă anuale stabilite în raport cu obiectivul specific relevant, utilizând indicatorii de rezultat relevanți;
- colectarea, stocarea și transmiterea datelor;
- raportare periodică privind performanța, activități de monitorizare și evaluare;
- evaluările ex ante, intermediară și ex post, precum și toate celelalte activități de evaluare legate de PSPA.

Totodată, MAIA prin intermediul Agenției de plăți (actualmente denumită AIPA) va asigura gestionarea FNDAMR.

Principalele instituții implicate în implementarea proiectului de lege sunt MAIA, Agenția de plăți, organismul de certificare și Comitetul național de monitorizare.

Capacitățile de competență, materiale, umane și financiare ale acestora urmează a fi soluționate urmare elaborării și adoptării actelor normative enumerate la aliniatul trei punctul 8 la prezenta Notă de fundamentare.

Viceprim-ministru, ministru

Vladimir BOLEA